

Aan
Martin Harms

KENNISMEMO 08/03

Datum

6 maart 2008

Van

KENNISCENTRUM,

Harriët Havinga

T (020) 687 1962

Harriet.Havinga@uwv.nl

Katinka van Brakel

T (020) 687 3176

Katinka.vanbrakel@uwv.nl

Onderwerp

Kennismemo 08/03

Overzicht beroepen WW'ers versus vacatures

Waarom en wat

De krapte op de arbeidsmarkt neemt toe. Zo staat het aantal openstaande vacatures nu op recordhoogte (zie ook UWV Kwartaalverkenning 2007 IV, hoofdstuk 2) en worden voor de toekomst problemen verwacht als de babyboomgeneratie met pensioen gaat. In de verschillende segmenten van de arbeidsmarkt zullen er discrepanties zijn tussen vraag en aanbod. Door deze ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, lijkt het de aangewezen weg om mensen vanuit een uitkeringssituatie succesvol terug te leiden naar de arbeidsmarkt in die sectoren en beroepen waarin veel openstaande en moeilijk vervulbare vacatures zijn. Belangrijk is om deze in kaart te brengen en daarnaast te bezien in welke mate uitkeringsgerechtigden geschikt zijn voor deze vacatures. Maar daarmee zijn ze nog niet aan het werk, anders hadden ze immers niet in een uitkeringssituatie gezeten. Dit geldt vooral voor groepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zoals langdurig werklozen. Hierbij spelen ook andere factoren een rol, zoals leeftijd, opleiding en werkervaring en gezondheid.

In de afgelopen periode heeft het kenniscentrum hier diverse analyses naar gedaan. Deze zijn gepubliceerd in kwartaalverkenningen en kennismemo's. Deze analyses richten zich op het lopend bestand WW en daarbinnen op het zittend bestand WW (langdurig werklozen). In dit kennismemo zijn deze analyses gebundeld om meer inzicht te geven in de aansluiting van beroepen van werklozen op de vraag van de arbeidsmarkt.

Beroepen van werklozen en de toekomstige vraag naar arbeid

Deze paragraaf laat zien hoe de arbeidsmarkt naar beroep zich ontwikkelt op de middellange termijn. Vervolgens wordt bekeken hoe de WW-populatie er uit ziet op deze kenmerken¹. Door vraag en aanbod naast elkaar te leggen worden mogelijk knelpunten zichtbaar.

De volgende analyse komt uit de UWV kwartaalverkenning 2007-IV.

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) maakt prognoses van het aantal baanopeningen tot 2012². Deze baanopeningen komen voort uit twee componenten: de uitbreidingsvraag, wat de werkgelegenheidsgroei weergeeft, en de vervangingsvraag (vervanging van mensen die uittreden of zich terug trekken van de arbeidsmarkt). Gemiddeld is het aandeel van de vervangingsvraag in de baanopeningen 76%, dus driekwart van de baanopeningen komt tot stand doordat mensen vervangen dienen te worden.

Volgens de prognoses van het ROA groeit het aantal baanopeningen tot 2012 harder dan de instroom van schoolverlaters, wat betekent dat de werkloosheid kan afnemen. De hoger opgeleiden hebben de beste perspectieven, hoewel er wel duidelijke verschillen zijn tussen opleidingsrichtingen. Voor de richting techniek zijn de perspectieven goed, ongeacht het niveau, bij de economische richting zijn de perspectieven juist ongunstig voor alle niveaus. Dit laatste komt door de grote instroom van mensen met een economische richting op de arbeidsmarkt, de concurrentie is groot. Het slechtste perspectief is er voor ongeschoolden en voor VMBO-ers met richting verzorging of economie. Overigens leiden sommige studies meer tot multi inzetbaarheid op dan andere.

Voor de werkgevers worden er knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht in de technische en industrieberoepen. Bij deze beroepen is het loon gemiddeld laag en zijn er weinig carrièreperspectieven. Deze beroepen zijn minder aantrekkelijk waardoor het aanbod achterblijft bij de vraag. In de pedagogische beroepen zijn de verwachte knelpunten groot door de vervangingsvraag, veel mensen gaan met pensioen. Er zijn vooral knelpunten bij docenten exacte, medische en verzorgende vakken, landbouw en techniek, talen en expressie. In de transportberoepen zijn ook knelpunten te verwachten, doordat het aanbod van personeel achterblijft bij de vraag.

Er worden vrijwel geen knelpunten verwacht voor verzorgende en dienstverlenende beroepen (dit zijn o.a. winkeliers, verkopers, hulpkrachten horeca en verzorging, ziekenverzorgenden en verzorgend personeel). Het aantal verwachte baanopeningen is wel groot, maar er wordt voldoende nieuwe instroom van arbeidskrachten verwacht.

Tabel 1 geeft het gemiddeld aantal werkenden en het verwachte aantal baanopeningen weer. Tevens laat het zien in welke beroepsklassen werkgevers mogelijk knelpunten in de personeelsvoorziening kunnen verwachten. Ter illustratie wordt ook weergegeven hoeveel WW'ers er per 100 baanopeningen er zijn. Het instroompercentage geeft het aantal toekenningen (WW) weer ten opzichte van het aantal werkenden.

Bij de culturele beroepen, de technisch, ambachts- en industrie beroepen en de transportberoepen zijn er relatief veel WW'ers per 100 baanopeningen en is er een hoog instroompercentage, terwijl bij de laatste twee genoemde beroepsklassen de verwachte

¹ Omdat het merendeel van de WW-populatie ingeschreven staat bij het CWI, zijn opleiding en beroep bekend. Van de AG-populaties staat maar een klein deel ingeschreven, waardoor gegevens over opleiding en beroep ontbreken.

² Dit is gebaseerd op 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2012', Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Maastricht, november 2007 en de onderliggende database Arbeidsmarkt Informatie Systeem.

knelpunten voor de werkgever toch groot zijn, omdat er weinig nieuwe instroom van arbeidskrachten wordt verwacht. De vraag is of de werklozen met dit beroep dan niet voldoen aan de eisen van de werkgever, of dat er nog te veel belemmeringen zijn, zoals gezondheidsproblemen, leeftijd en opleiding. In veel gevallen is de gemiddelde leeftijd van WW'ers hoger en het opleidingsniveau lager in de diverse beroepsgroepen in vergelijking met die van de werkende bevolking. Een uitwerking hiervan is opgenomen in bijlage 1.

Tabel 1: Verwachte baanopeningen en knelpunten werkgevers naar beroepsklasse³

Beroepsklasse	aantal werkenden	verwachte baanopeningen	gem. jrljkse %	verwachte knelpunten werkgever	ww per 100 baanopeningen	in-stroom %
Pedagogische beroepen	391.000	86.000	4,0%	groot	10	3%
Culturele beroepen	135.000	36.500	4,8%	enige	21	7%
Agrarische beroepen	218.000	33.600	2,9%	enige	17	4%
Technische, ambachts- en industrie	1.335.500	265.300	3,7%	groot	20	6%
Transportberoepen	404.000	100.600	4,4%	groot	18	7%
Medische en para-medische beroepen	437.500	95.900	4,0%	enige	6	2%
Economisch-administratieve beroepen	2.028.000	446.400	4,0%	enige	16	4%
Informaticaberoepen	248.500	67.000	4,9%	groot	9	3%
Sociaal-culturele beroepen	289.000	98.900	5,9%	vrijwel geen	11	4%
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	1.202.500	353.500	5,1%	vrijwel geen	12	4%
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	125.500	33.200	4,9%	groot	10	4%
Totaal	6.996.000	1.706.700	4,4%		15	4%

In het kennismemo 2008/02 'Resultaten onderzoek zittend bestand WW' is specifiek ingegaan op de beroepen van de groep WW'ers die langdurig werkloos zijn (langer dan een jaar) en de aansluiting op de vraag van de arbeidsmarkt volgens de hierboven beschreven ROA-prognoses.

De meest voorkomende beroepen waarin langdurig werklozen weer het liefst het werk willen hervatten komen overeen met de beroepen die ze het laatst voor hun werkloosheid hebben uitgeoefend: economisch-administratieve beroepen, technische, ambachts-, industrieberoepen en verzorgende/dienstverlenende beroepen. Opvallend is wel dat technische, ambachts-, industrieberoepen veel minder vaak genoemd worden als wensberoep dan als laatste beroep dat men uitgeoefend heeft (tabel 2). Op zich is dit jammer gezien de eerdere constatering dat werkgevers juist in deze beroepen knelpunten in de personeelsvoorziening verwachten, ongeacht het opleidingsniveau. Deze beroepen zijn minder aantrekkelijk als gevolg van een gemiddeld laag loon en weinig carrièreperspectieven, waardoor het aanbod achterblijft bij de vraag. Dit kan een verklaring zijn waarom ook bij het zittend bestand WW deze beroepen veel minder in trek zijn. Daarbij is het mogelijk dat een deel van het zittend bestand WW niet meer in staat is om het oude beroep weer op te pakken. Voor het deel van het zittend bestand WW dat wel het werk in deze beroepen wil hervatten is deze arbeidsmarktontwikkeling uiteraard wel gunstig. De vraag hierbij is waarom ze niet aan het werk zijn.

³ De cijfers in de eerste vier kolommen zijn afkomstig uit de publicatie 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2012' en de bijbehorende database AIS. In het rapport worden prognoses weergegeven voor 11 beroepsklassen, die zijn samengesteld uit 127 onderliggende beroepsgroepen in de database.

Voor de andere twee grootste beroepsgroepen waarin langdurig werklozen het werk wensen te hervatten, economisch-administratief en verzorgend/dienstverlenend, zijn weinig knelpunten in de personeelsvoorziening te verwachten. Het aantal verwachte baanopeningen in de verzorgende en dienstverlenende beroepen is wel groot, maar er wordt voldoende nieuwe instroom van arbeidskrachten verwacht. Voor langdurig werklozen lijken deze beroepen dus weinig perspectief te bieden bij de terugkeer naar werk, tenzij er sprake is van gerichte dienstverlening in samenwerking met de werkgever.

Tabel 2. Laatste uitgeoefende beroep en wensberoep van het zittend bestand WW(ultimo 2006)

	Zittend bestand	35-44 jaar	45-54 jaar	vanaf 55 jaar
	(%)	(%)	(%)	(%)
<u>beroepsniveau laatste baan</u>				
elementair en laag	45	51	45	42
middelbaar	33	35	33	33
hoger en wetenschappelijk	21	14	22	25
<u>laatst uitgeoefende beroep</u>				
Agrarische beroepen	2	3	1	2
Culturele beroepen	2	2	3	2
Economisch- administratieve beroepen	36	34	35	37
Informatica beroepen	3	3	3	2
Medische en paramedische beroepen	2	1	3	2
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	0	1	1	0
Pedagogische beroepen	3	3	3	3
Sociaal- culturele beroepen	3	2	3	2
Technische, ambachts- en industrieberoepen	26	24	24	30
Transportberoepen	6	7	6	5
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	16	19	17	13
<u>wensberoep</u>				
Agrarische beroepen	3	3	2	3
Culturele beroepen	4	4	5	3
Economisch- administratieve beroepen	38	34	36	42
Informatica beroepen	2	2	2	2
Medische en paramedische beroepen	3	3	3	2
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	1	1	1	1
Pedagogische beroepen	5	6	5	4
Sociaal- culturele beroepen	4	5	5	4
Technische, ambachts- en industrieberoepen	17	15	15	20
Transportberoepen	7	7	7	6
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	15	18	16	12

Beroepen van langdurige werklozen en de aansluiting op de vacatures aangemeld bij het CWI

Hierboven zijn de beroepen van (langdurig) werkloze WW'ers vergeleken met de arbeidsmarktprognoses op de middellange termijn. Ook de aansluiting van de beroepen van onze klanten op de huidige vraag op de arbeidsmarkt is interessant om te bekijken. Deze analyse is eind 2006 gedaan voor het zittend bestand WW (WW'ers die langer dan een jaar werkloos zijn). Deze analyse, waarvan verslag is gedaan in de UWV kwartaalverkenning 2006 IV (hoofdstuk 5), wordt hieronder weergegeven.

Vraagkant

Onderzocht is welke werklozen beschikken over veelgevraagde beroepskwalificaties. Als bron voor de vraag naar arbeid is gekozen voor de openstaande vacatures bij het CWI eind september 2006 (is ongeveer 30% van de totale openstaande vacatures). Uit de vacatures zijn de meest gevraagde beroepen geselecteerd: de top-40 Vraag. Door deze vraag te leggen naast de laatst uitgeoefende beroepen in het zittende bestand wordt een indicatie gekregen over hoeveel mensen uit het zittende bestand ervaring hebben in een beroep met nog veel vacatures.⁴

Ongeveer 32.000 langdurig werklozen (29% van het zittende bestand) hebben werkervaring in één van de top-40 Vraag beroepen. Of men daadwerkelijk aan de slag kan, hangt naast andere factoren natuurlijk ook af van of het aanbod⁵ de vraag niet overstijgt. Van 26 beroepen uit de top 40 vraag zijn er op dit moment meer vacatures dan aanbod van langdurig werklozen. Het gaat hierbij om meer dan 25.000 vacatures en bijna 10.000 langdurig werklozen. In tabel 3 worden deze 26 beroepen weergegeven. Als men alleen kijkt naar beroepskwalificatie lijken deze mensen een reële kans te hebben op reïntegratie in hun vorige beroep. Toch zijn deze mensen nog niet aan het werk. Inmiddels hebben we meer zicht op de welke factoren en belemmeringen de re-integratie van deze mensen in de weg staan (zie ook kennismemo 2008/02). Hierover meer in de conclusie-paragraaf aan het eind van dit kennismemo.

Aanbodkant

Een andere invalshoek is de aanbodkant. Als er veel langdurige werklozen zijn met een beroep waar weinig vraag naar is, bemoeilijkt dat de re-integratie. Tabel 4 laat zien onder welke beroepen de langdurige werkloosheid hoog is en waar maar weinig openstaande CWI-vacatures zijn. Belangrijk bij dit soort exercities is om niet uit het oog te verliezen dat het gaat om 30% van de openstaande vacatures⁶. De werkelijke omvang van de vacatures zal dus hoger liggen en kan een ander beeld scheppen van de aansluiting tussen vraag en aanbod. Ook betekent dit niet automatisch dat er naar de hogere beroepen van langdurige werklozen geen vraag is, maar dat deze beroepen niet voorkomen onder de CWI-vacatures. Bijna 33.000 langdurig werklozen uit het zittende bestand hebben een beroep waarin er weinig openstaande (CWI) vacatures zijn. Het gaat vooral om administratief employés, receptionisten en baliemedewerkers. De kans op werk was voor deze beroepen ook lager dan gemiddeld in 2006⁷. Ervaring in deze beroepen heeft dus minder vaak binnen een jaar tot werk geleid.

⁴ In kennismemo 06/28 "Eerste bevindingen onderzoek zittend bestand WW: arbeidsmogelijkheden en risico op regelovertreding" staat meer informatie over deze exercitie.

⁵ In deze paragraaf wordt alleen gekeken naar het aanbod van langdurige werklozen. Andere groepen werkzoekenden worden buiten beschouwing gelaten maar zijn natuurlijk wel concurrenten voor de openstaande vacatures.

⁶ Het markt bereik van CWI ligt op 36%, dit is gebaseerd op het aantal ontstane vacatures.

⁷ De kans op werk geeft hier weer welk deel van het instroomcohort 2005 t/m september, met een bepaald beroep, binnen een jaar weer aan het werk was (ongeacht in welk beroep).

Tabel 3. selectie uit Top-40 Vraag beroepen, waarbij vraag groter is dan aanbod

Beroep	Openstaande vacatures cwi (09-06)			Laatst uitgeoefend beroep zittend bestand (09-06)		Beroep van eerste voorkeur	
	nr.	aantal	%	aantal	%	aantal	%
productiemedewerker industrie (eenvoudige machine bedienen)	1	3.063	4,8	1.905	1,8	1.523	1,4
callcentermedewerker, telemarketeer, verkoopmedewerker binnendienst	3	2.837	4,4	293	0,3	221	0,2
magazijnmedewerker (logistiek)	5	1.937	3	0		1.013	0,9
kelner, serveerster	6	1.596	2,5	1.362	1,3	879	0,8
betontimmerman, bouwvaktimmerman (lager)	8	1.427	2,2	980	0,9	286	0,3
arbeider tuinbouw	9	1.209	1,9	563	0,5	385	0,4
elektricien-installateur (bouwnijverheid), elektrotechnisch bankwerker-monteur (motoren); elektromonteur huish elektr apparaten (middelbaar)	11	984	1,5	118	0,1	348	0,3
bedrijfspolitie-agent, militair onderofficier	12	954	1,5	0		0	
metselaar, tegelzetter, voeger, steenbewerker	13	916	1,4	150	0,1	104	0,1
adspirant agent politie; militair lagere rangen dan onderofficier; portier (excl hotel); bewaker (lager)	15	886	1,4	481	0,4	1.107	1,0
instellings-, dieetkok; kok (middelbaar)	16	858	1,3	383	0,4	270	0,2
hulparbeider tuinbouw	17	828	1,3	369	0,3	40	0,0
allround loodgieter	19	705	1,1	104	0,1	59	0,1
constructiebankwerker (incl samenbouwen; middelbaar)	20	685	1,1	139	0,1	23	0,0
wegenbouwarbeider, grondwerker bouw, straatmaker	21	679	1,1	585	0,5	207	0,2
monteur lift-, boorinstallaties, machines, werktuigen (excl installatietechniek)	22	644	1	334	0,3	57	0,1
sjouwer, opperman	24	640	1	362	0,3	132	0,1
gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg, inrichtingsassistent (middelbaar)	26	600	0,9	178	0,2	347	0,3
fijnbankwerker, gereedschapsmaker (middelbaar)	27	591	0,9	109	0,1	183	0,2
sanitair-, verwarmingsinstallateur (aanleg en onderhoud); gas-, pijpfitter	29	547	0,8	343	0,3	113	0,1
algemeen onderhoudsman: timmeren, gas, water, elektro (eigen gebouw; middelbaar)	30	542	0,8	57	0,1	187	0,2
oliebollen-, poffertjesbakker, snackbarbediende (frituur)	32	501	0,8	41	0	0	
soldeerder, metaalbrander, -snijder, -sloper; lasser (lager)	33	494	0,8	343	0,3	196	0,2
detailhandelaar middelgroot bedrijf (excl slagerij)	35	460	0,7	194	0,2	83	0,1
huisschilder, verfspuiter (excl constructiewerk, wegmarkering, auto's, decoratie aardewerk)	36	446	0,7	266	0,2	206	0,2
schoonmaker machines, gebouwen, installaties, producten (geen walselij-, gieterij-producten)	39	387	0,6	141	0,1	0	
sub-totaal		25.416	40	9.800	9	7.967	7
Overig		39.008	61	98.700	91	100.533	93
Totaal		64.424	100	108.500	100	108.500	100

**Tabel 4: Aanbod zittend bestand versus aantal vacatures (september 2006),
werkervattingskans**

Beroep	Laatst uitgeoefende beroep Zittend bestand september		Openstaande vacatures cwi september		Kans op werk binnen jaar instroom 2005		
	aantal	%	aantal	%	man	vrouw	%
administratief employé (eenvoudige)	4.860	4,5	295	0,5	43%	40%	40%
winkelbediende, markt-, straatverkoper (excl kiosk, vlees)	4.192	3,9	2.970	4,6	41%	35%	36%
assistent-boekhouder, boekhouder, bedrijfskassier	3.277	3,0	640	1,0	49%	42%	44%
glazenwasser, interieurverzorger, keukenknecht, medewerker	2.616	2,4	2.055	3,2	29%	24%	25%
receptionist, baliemedewerker	1.850	1,7	384	0,6	36%	35%	35%
vrachtwagenchauffeur	1.655	1,5	1.451	2,3	51%	42%	50%
lader, lossen, pakhuis-, magazijnknecht, verhuizer	1.451	1,3	889	1,4	43%	37%	42%
programmeur (geen systeem-, wetens-), computeroperator,	1.265	1,2	492	0,8	45%	36%	43%
ELEMENTAIRE BEROEPEN	1.178	1,1	0	0,0			
productieplanner, werkvoorbereider (administratief)	1.131	1,0	305	0,5			
docent basisonderwijs, algemeen vormende vakken	1.096	1,0	29	0,0	34%	40%	39%
groothandelaar, makelaar in roerende goederen, effecten	1.057	1,0	42	0,1	53%	---	52%
commercieel-administratief medewerker verkoopafdeling	1.042	1,0	751	1,2	52%	44%	48%
procesoperator glas-, aardewerk-, papier-, textiel-, voeding	1.020	0,9	301	0,5	43%	38%	42%
typist-telefonist-receptionist	898	0,8	0	0,0			
kassamedewerker	893	0,8	261	0,4	40%	32%	33%
alpha-hulp; gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg	893	0,8	398	0,6	36%	31%	31%
facturist; assistent boekhouder, bedrijfskassier, loonadm.	885	0,8	263	0,4	41%	37%	37%
stenotypist; secretaresse (excl directie- en medisch; lager)	847	0,8	0	0,0			
machinebediende glas-, aardewerk-, papier-, textiel-, voeding	842	0,8	96	0,1	---	25%	27%
sub-totaal	32.947	30,4	11.622	18			
Overig	75.553	69,6	52.802	82			
Totaal	108.500	100	64.424		45%	37%	41%

Conclusie

Tijdens eerdere perioden van hoogconjunctuur bleven er veel mensen aan de kant staan. De uitdaging is dat nu niet weer te laten gebeuren. Ook nu is er, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, nog een omvangrijk zittend bestand van langdurig werklozen. Hoewel een belangrijk deel ervan werkervaring heeft die lijkt aan te sluiten op nu bestaande vacatures lukt het hen niet aan werk te komen. Hieruit blijkt dat dit bestand waarschijnlijk steeds moeilijker te re-integreren wordt en dat zwaardere middelen ingezet zullen moeten worden. Inmiddels weten we uit de analyse naar het zittend bestand (kennismemo 2008/02 'Resultaten onderzoek zittend bestand WW') langdurig werklozen met een veel gevraagd beroep niet een gunstiger visie hebben op hun terugkeer naar werk dan langdurig werklozen met een weinig gevraagd beroep. Dus als de arbeidsmarkt aantrekt voor beroepen die het zittend bestand WW heeft uitgeoefend betekent dit niet automatisch dat er meer mensen uit het zittend bestand WW aan het werk komen. Naast werkervaring, opleiding, motivatie en economische noodzaak, lijken factoren als leeftijd en gezondheid een dominante rol te spelen

bij de terugkeer naar werk. Uit onderzoek van het CWI⁸ is gebleken dat 85% van de vacatures opgevuld wordt door mensen onder de 40 jaar. Ook blijkt dat er weinig tot geen effect is tussen de mate waarin het zittend bestand WW tijd besteedt aan solliciteren en sollicitatiebrieven verstuurd en de kans om uitgenodigd te worden bij een werkgever voor een sollicitatiegesprek.

Om deze groep bij de werkgevers op het netvlies te krijgen, zullen andere wegen (dan de gebruikelijke) bewandeld moeten worden: gerichte bemiddeling, werkgevers en langdurig werklozen gericht met elkaar in contact brengen, proefplaatsingen, maar ook financiële stimulansen, wegnemen van risico's en belemmeringen. Op het moment dat een werkgever positieve ervaringen opdoet met ouderen en mensen met gezondheidsbeperkingen, zullen leeftijd en gezondheid wellicht minder een doorslaggevende rol spelen bij personeelsselectie.

⁸ Vacatures in Nederland 2007. De vacaturemarkt en personeelswerving in beeld, CWI (december 2007).

**Bijlage 1:
Opleidingsniveau en leeftijd van WW'ers per beroepsklasse in vergelijking met de werkende bevolking (uit hoofdstuk 5 UWV Kwartaalverkenning 2007-IV)**

Tabel 5 geeft het aantal WW'ers per beroepsklasse weer naar opleidingsniveau⁹. De werklozen zijn gemiddeld lager opgeleid dan het gevraagde niveau¹⁰. Zo is in totaal 37% van de WW'ers laag opgeleid, terwijl bij de baanopeningen het aandeel voor laagopgeleiden ligt op 23%.

Het opleidingsniveau van de WW'ers verschilt behoorlijk per beroepsgroep. Van de werklozen met een pedagogisch beroep is 80% hoog opgeleid, dat komt neer om bijna 7.000 hoogopgeleide werkloze pedagogen. Opvallend is wel het hoge aandeel ouderen en het hoge aandeel met tevens een AO-uitkering. Misschien hebben deze pedagogen te maken met allerlei beperkingen waardoor een baan in hun oude beroep niet makkelijk te realiseren is. Bij de agrarische beroepen is het aandeel laagopgeleiden hoog, maar het aantal langdurig werklozen is relatief laag (36%). Onder de werklozen met een agrarisch beroep zijn er minder ouderen en minder mensen met tevens een ao-uitkering. Bij de technische- en industrie beroepen is het aandeel laagopgeleiden, ouderen, langdurig werklozen en samenloopgevallen (met ao) hoog.

Tabel 5 WW'ers naar beroepsklasse: opleiding, uitkeringsduur en aandeel 50+

Beroepsklasse	ww 2006	% laag	midden	hoog	% >=1 jr	% 50+	% samen- loop ao
Pedagogische beroepen	8.519	6%	14%	80%	48%	53%	15%
Culturele beroepen	7.514	14%	28%	58%	47%	39%	7%
Agrarische beroepen	5.810	62%	28%	9%	36%	37%	5%
Technische, ambachts- en industrie	52.504	51%	39%	10%	50%	51%	11%
Transportberoepen	17.763	50%	46%	4%	48%	45%	11%
Medische en para-medische beroepen	6.108	12%	36%	51%	44%	43%	13%
Economisch-administratieve beroepen	73.193	24%	49%	27%	49%	48%	7%
Informaticaberoepen	5.953	10%	39%	51%	53%	49%	7%
Sociaal-culturele beroepen	10.480	9%	30%	60%	46%	43%	10%
Verzorgend en dienstverlenend	43.902	53%	42%	5%	44%	38%	7%
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	3.226	38%	55%	7%	38%	31%	11%
Overig	14.186	43%	27%	16%	82%	79%	17%
Totaal	249.158	37%	40%	22%	49%	47%	9%

Omdat de verschillen in de onderliggende beroepsgroepen van de beroepsklassen groot kunnen zijn, zoomt tabel 6 ter illustratie in op verschillen tussen werkenden en werklozen in een aantal beroepsgroepen. Het eerste grote verschil is te zien bij de gemiddelde leeftijd. Vooral bij de bouwvakkers en de verkopers is het leeftijdsverschil tussen werkenden en werklozen groot, de werkloze bouwvakkers zijn een stuk ouder dan de werkenden.

⁹ Als uitgangspunt is het beroep genomen waaruit de werkloosheid is ontstaan. Een andere benadering zou kunnen zijn het kijken naar het bemiddelingsberoep, omdat werklozen niet altijd terug kunnen/willen naar hun oude beroep.

¹⁰ Het ROA maakt geen prognoses naar beroepsgroep en opleiding gecombineerd. Wel zijn in het AIS gegevens aanwezig over de belangrijkste opleidingstypen per beroepsgroep en per beroepsgroep het percentage werkenden naar opleidingsniveau.

Tabel 6 Aandeel ouderen, gem. leeftijd en opleidingsniveau van een aantal beroepen

	werkenden					WW'ers					
	% 50-64	gem. lft	laag	midden	hoog	WW 2006	% 50-64	gem. lft	laag	midden	hoog
Technisch, ambacht, industrie:											
- productiemedewerkers	24%	40	51%	41%	5%	13.150	38%	44	75%	21%	2%
- bouwvakkers	23%	39	63%	34%	2%	5.212	44%	53	56%	42%	1%
Pedagogische beroepen:											
- leraren basisonderwijs	31%	42	1%	8%	90%	2.372	48%	47	2%	5%	92%
- docenten talen en expressie	39%	45	1%	9%	90%	1.137	55%	49	2%	7%	91%
Economisch-administratief											
- boekhouders, secretaresses	21%	40	6%	78%	17%	13.828	47%	47	22%	62%	16%
- commercieel employees	18%	39	14%	52%	34%	14.349	44%	46	26%	55%	19%
Zorg en dienstverlenend:											
- verkopers	15%	34	43%	49%	8%	9.141	40%	46	58%	38%	4%
- verzorgend personeel	15%	36	6%	82%	12%	9.184	30%	46	27%	63%	9%

Het andere grote verschil is het opleidingsniveau. Bij bijvoorbeeld productiemedewerkers en boekhouders en secretaresses is het opleidingsniveau van de werkloze lager. De meest gevraagde opleiding voor boekhouders is HAVO/VWO (22%, met een stijgende trend) en MBO administratie en logistiek (20%, constant). Bij de productiemedewerkers is het aantal WW'ers per 100 baanopeningen hoog, net als het instroomrisico. Een interessante vraag is of dit te maken heeft met het lage opleidingsniveau of dat andere factoren een rol spelen.

Deze voorbeelden laten zien dat ook vraag en aanbod binnen bepaalde beroepsgroepen niet helemaal op elkaar aansluiten. Werklozen hebben over het algemeen wel veel werkervaring, maar misschien te weinig of verouderde diploma's. Korte om/bijbscholingscursussen of een EVC- procedure kunnen dit verhelpen. Ook kan het de employability, de inzetbaarheid, van de werkzoekende verbeteren, waardoor men makkelijker kan overstappen naar een andere, meer gevraagde, beroepsgroep. Deze overstapmogelijkheden zullen uiteraard per beroepsgroep verschillen. Daarnaast zal bekeken moeten worden of andere belemmeringen (bijvoorbeeld gezondheid) weggenomen kunnen worden. Het arbeidsmarktperspectief van de UWV-cliënten hangt af van hoe de vraag naar arbeid zich ontwikkelt. Maar ze zijn niet de enige werkzoekenden op de arbeidsmarkt. Onze klanten moeten concurreren met andere werkzoekenden, zoals instroom van schoolverlaters maar ook instroom van werknemers uit (nieuwe) EU-landen.

Overzicht KENNISMEMO'S

2005

- 05/01 Eigen risicodragers WAO/WIA
- 05/02 RWI rapport "de weg terug: van arbeidsongeschiktheid naar werk
- 05/03 Reïntegratiemarkt en UWV in vogelvlucht
- 05/04 Doorstroom van WW naar WWB per regio
- 05/05 Stelselherzieningen in WW sinds 2003 [artikel in W&I]
- 05/06 WW kwartaalramingen 2005 IV
- 05/07 AO Kwartaalramingen 2005 IV

2006

- 06/01 ZW Kwartaalramingen 2005 IV
- 06/02 Werkloosheid in de regio Haaglanden
- 06/03 Ontwikkelingen bij WAJONG
- 06/04 Vraaggericht re-integreren en arbeidsmarktprognoses [artikel in W&I]
- 06/05 Startnotitie WAJONG
- 06/06 WW Kwartaalramingen 2006 I
- 06/07 AO Kwartaalramingen 2006 I
- 06/08 Dossierstudie WIA 80-100
- 06/09 WIA Kwartaalramingen 2006 I
- 06/10 ZW Kwartaalramingen 2006 I

- 06/11 Vaststelling en evaluatie van effectiviteit van reïntegratiemaatregelen voor WW cliënten
- 06/12 Eerste verkenningen WIA
- 06/13 Steekproeftrekking onderzoek zittend bestand WW
- 06/14 Uitstroomkansen in WIA
- 06/15 Klantontwikkelingen UWV
- 06/16 Herbeoordeling van werkende WAO'ers
- 06/17 Re-integratie na herbeoordeling [artikel in het blad **re-integratie**]
- 06/18 Instroom in WW na ontslag van werknemers met Wiw- of ID-baan
- 06/19 WW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/20 AO Kwartaalramingen 2006 II

- 06/21 ZW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/22 De oudere werknemer [artikel W&I]
- 06/23 Klachten; stand van zaken en benchmark met andere publieke instellingen
- 06/24 Witte fraude bij jongeren
- 06/25 Langdurige werkloosheid [artikel in W&I]
- 06/26 Duurzaamheid plaatsingen [artikel in W&I]
- 06/27 Startnotitie vangnet ZW
- 06/28 Zittend Bestand WW: Indicaties voor re-integratiekansen en handhavingsrisico's
- 06/29 Ontwikkelingen bij gemeenten na invoering van de WWB
- 06/30 Een jaar WIA; de balans [artikel in ESB]

2007

- 07/01 Doorstroom van WW naar bijstand (WWB), 2003-2010
- 07/02 Indicatieve quick scan participatiepotentieel UWV klanten
- 07/03 Tussenrapportage dossieronderzoek Wajong
- 07/04 WIA monitor WGA; eerste meting
- 07/05 Geactualiseerde raming re-integratiepotentieel UWV klanten
- 07/06 Voorjaarsraming WW
- 07/07 Voorjaarsraming AO
- 07/08 Voorjaarsraming ZW
- 07/09 De groep 35-min in kaart gebracht
- 07/10 Over slaagpercentages en re-integratiedoelstellingen; schattingen en overwegingen

07/11 WIA monitor vangnet; eerste meting
07/12 Stand van zaken onderzoek Zittend Bestand WW
07/13 Zie 08/02
07/14 ZW Raming 2007-II
07/15 AO Raming 2007-II
07/16 WW Raming 2007-II
07/17 Effectiviteit re-integratie AG cliënten
07/18 Samenvatting dossieronderzoek Wajong
07/19 Raming ZW 2007-III

07/20 Klachten WIA klanten
07/21 Raming AO 2007-III
07/22 Raming WW 2007-III

2008

08/01 Vangnet werkprogramma
08/02 Resultaten onderzoek zittend bestand WW
08/03 Overzicht beroepen WW'ers versus vacatures